Gids vir voertuigkontroles

Lees, hersien en druk nuttige studiemateriaal in jou taal. Geen registrasie is nodig nie.

K53 CLLT bied onafhanklike voorbereiding. Die oefenvrae en skerms is nie die amptelike toets of sy volledige vraebank nie, en oefenpunte kan nie waarborg dat jy die amptelike toets slaag nie.

Motorfietsonderdele en -kontroles

Herken die motorfietsonderdele, vind elke hand- en voetkontrole en verduidelik watter kontroles saamwerk.

Lees die diagram vanuit die bestuurder se posisie

Gebruik die ryer se uitsig: links en regs is die ryer se links en regs wanneer hy of sy sit en vorentoe kyk. Die bron toon motorfietse en 'n driewielvoorbeeld; herken 'n onderdeel aan sy funksie en posisie, nie die voertuig se kleur of bakvorm nie.

Die genommerde diagram beskryf die afgebeelde motorfiets met ratte. Die handleiding noem ook 'n elektriese bromponie in sy omvang, maar verskaf nie 'n aparte kontroletabel of bedieningsprosedure daarvoor nie. Moenie aanneem elke bromponie het die afgebeelde koppelaar, rathefboom of voetrem nie.

Die genommerde kontroles en hul funksies

- 1 - Rathefboom: die afgebeelde voetkontrole waarmee 'n rat gekies word.
- 2 - Koppelaar: die linkerhandhefboom wat die enjin van die ratkas ontkoppel en saam met die rathefboom gebruik word.
- 3 - Linker- en regtertruspieëls: neem verkeer agter die motorfiets waar.
- 4 - Voorrem: die regterhandhefboom trek die voorrem aan en aktiveer die stoplig.

- 5 - Versnellerhandvatsel: die regterdraaigreep beheer enjinspoed en reguleer brandstoftoevoer na die enjin.
- 6 - Rigtingwyserskakelaar: dui die voorneme aan om te draai of van rigting te verander.
- 7 - Agterrem: die afgebeelde voetbediende rem; moenie dit met die voorremhefboom verwar nie.
- 8 - Stuurstang: beheer die motorfiets se rigting.
- 9 - Brandstoftenk: herken dit voor die sitplek; dit is nie 'n rem- of stuurkontrole nie.

Ratwisseling en spoedbeheer

'n Ratwisseling gebruik rathefboom 1 en koppelaar 2 saam. Die hefboom kies die rat; die koppelaar ontkoppel die enjin van die ratkas. Om slegs die versneller te noem, identifiseer nie die ratwisselingskontroles nie.

Versnellerhandvatsel 5 verhoog of verlaag enjinspoed. Die handleiding se volledige spoedbeheerkombinasie is voorrem 4, versneller 5 en agterrem 7. Minder versnelling en remming is verskillende handelinge, al beïnvloed albei spoed.

Stop en stopafstand

Om die motorfiets te stop, verbind die bron voorrem 4 met agterrem 7. Onmiddellik voor 'n volledige stilstand sluit die kombinasie ook koppelaar 2 in: kontroles 2, 4 en 7. Dit onderskei remming van die bykomende koppelaarhandeling aan die einde van 'n stop.

Stopafstand word langer op 'n nat pad, teen hoër spoed en wanneer 'n passasier vervoer word. Al drie omstandighede vergroot die stopafstand in die bronvoorbeeld. Moenie dieselfde stopafstand aanvaar wanneer enige hiervan verander nie.

Waarneming, seine en rigtingverandering

Spieëls 3 wys verkeer agter jou, rigtingwyserskakelaar 6 kommunikeer jou voorneme en stuurstang 8 verander rigting. Dit is verskillende take: 'n aangeskakelde rigtingwyser draai nie die motorfiets nie en om in 'n spieël te kyk waarsku nie ander padgebruikers nie.

Vir 'n skerp draai identifiseer die bron kontroles 1, 2, 3, 4, 5, 7 en 8: rathefboom, koppelaar, spieëls, albei remme, versneller en stuurstang. Dit is die stel kontroles wat by die manoeuvre betrokke is, nie 'n opdrag om almal gelyktydig te bedien nie.

Uitgewerkte situasies en hersiening

Voorbeeld: jy wil 'n linkerdraai aandui terwyl jy verkeer agter jou nagaan. Gebruik spieëls 3 om waar te neem en rigtingwyserskakelaar 6 om te sein. Stuurstang 8 doen die stuurwerk; dit vervang nie waarneming of die sein nie.

Voorbeeld: 'n vraag vra watter kontroles gebruik word om te stop en daarna wat onmiddellik voor stilstand ingesluit word. Die eerste antwoord is 4 en 7; die tweede is 2, 4 en 7. Lees die stadium van die handeling, nie net die woord “stop” nie.

Hersiening: identifiseer al nege nommers sonder om volgens voorkoms te raai; onderskei hand- en voetkontroles; onderskei waarneming, kommunikasie, ratwisseling, stuur en remming. Verduidelik dan waarom nat toestande, spoed en 'n passasier die stopsituasie verander.

Ligtevoertuigkontroles: handrat en outomaties

Lees 'n ligte voertuig se kontrolediagram, onderskei handrat- en outomatiese uitlegte en verbind elke kontrole met 'n bestuurstaak.

Lees die diagram vanuit die bestuurder se posisie

Lees die ligtevoertuigdiagramme vanuit die bestuurdersitplek. Die stuurwiel is regs in hierdie voorbeelde. Gebruik die genommerde diagram saam met die onderdeeltabel: illustrasies van verskillende voertuie wys dat skakelaars en hefbome nie identiese vorms of posisies hoef te hê nie.

Vergelyk handrat- en outomatiese uitlegte

In die afgebeelde handratuitleg is die drie pedale koppelaar 8 links, rem 9 in die middel en versneller 10 regs. Rathefboom 6 en parkeerrem 7 is aparte kontroles. 'n Pedaal se posisie is nie sy funksie nie: leer albei.

Die outomatiese uitleg het rem 9 en versneller 10, maar geen koppelaarpedaal 8 nie. Sy ratkieser werk anders as 'n handrathefboom. Moenie 'n ontbrekende koppelaar by die diagram voeg bloot omdat die kontrolenommers van 7 na 9 spring nie.

Die bron meld dat sommige voertuie 'n voetbediende parkeerrem het. “Parkeerrem” beskryf die funksie; “handrem” waarborg nie dat elke voertuig 'n handhefboom gebruik nie. Onderskei die pedaal of hefboom van diensrem 9.

Die genommerde kontroles en hul funksies

- 1 - Middelste truspieël: neem verkeer agter jou deur die binnespieël waar.
- 2 - Ruitveër: maak die voorruit skoon, ook wanneer reën sigbaarheid verminder.
- 3 - Buitetruspieëls: neem verkeer agter en langs die voertuig waar; kies die regterspieël wanneer jy regs agter kyk.
- 4 - Stuurwiel: verander die voertuig se rigting.
- 5 - Rigtingwyserskakelaar: kommunikeer 'n voorgenome linker- of regterdraai of rigtingverandering.
- 6 - Rathefboom of ratkieser: kies die rat; 'n handratwisseling gebruik ook koppelaar 8.
- 7 - Parkeerrem: hou 'n geparkeerde voertuig stil.
- 8 - Koppelaar: help om 'n rat in 'n handratvoertuig in of uit te skakel; dit ontbreek in die outomatiese uitleg.
- 9 - Diensrem: die voetkontrole wat spoed verminder of die voertuig tot stilstand bring.
- 10 - Versneller: die voetkontrole wat spoed verhoog; dit is nie 'n handkontrole nie.
- 11 - Toeter: waarsku ander padgebruikers om 'n botsing te help vermy.

Ratwisseling en spoedbeheer

In 'n handratvoertuig gebruik ratwisseling rathefboom 6 en koppelaar 8 saam. Die hefboom kies 'n rat terwyl die koppelaar inskakeling of ontkoppeling ondersteun. Die ligtevoertuigvoorbeeld identifiseer ook die koppelaar as die kontrole wat verhoed dat die enjin onmiddellik voor volledige stilstand vrek.

Gaan middelste truspieël 1 na voordat jy spoed verander of rem, soos die bron se ligtevoertuigvoorbeelde vereis. Rem 9 vertraag of stop die voertuig; versneller 10 verhoog spoed. Om agtertoe te kyk help jou om die verkeersituasie voor die verandering te verstaan.

Stop en parkeer

Gebruik diensrem 9 om 'n bewegende voertuig te vertraag of te stop, ook in die bron se noodstop-identifikasievraag. Gebruik parkeerrem 7 om die voertuig ná parkering of wanneer dit sonder toesig gelaat word stil te hou. Moenie stop met geparkeer stilhou verwar nie.

Stopafstand word langer op 'n nat pad en teen hoër spoed. 'n Passasier of vrag vergroot ook die stopafstand in die bronvoorbeelde. Moenie dieselfde stopafstand aanvaar wanneer enige van hierdie omstandighede verander nie.

Waarneming, seine en rigtingverandering

Voordat jy rigting verander, neem deur die toepaslike spieëls waar en gebruik rigtingwyser 5 om jou voorneme te kommunikeer. Stuurwiel 4 verander dan rigting. Middelste spieël 1 en buitetruspieëls 3 dek saam die bron se vereiste om agter en langs die voertuig te kyk.

Vir 'n skerp draai in die handrat-ligte voertuig lys die bron 1, 4, 6, 8, 9 en 10: middelste spieël, stuurwiel, rathefboom, koppelaar, rem en versneller. Leer elkeen se bydrae. Die lys is nie 'n opdrag om alle pedale gelyktydig te druk nie.

Uitgewerkte situasies en hersiening

Voorbeeld: dit begin reën terwyl jy moet vertraag. Ruitveërs 2 werk op die voorruit, spieël 1 gee inligting oor verkeer agter en rem 9 verminder spoed. Die nat oppervlak verleng ook die stopafstand. Een kontrole kan nie al vier take verrig nie.

Voorbeeld: jy beweeg van die handratdiagram na die outomatiese diagram. Die ontbrekende kontrole is koppelaar 8. Rem 9 en versneller 10 bly, en die parkeerrem het steeds 'n aparte houfunksie.

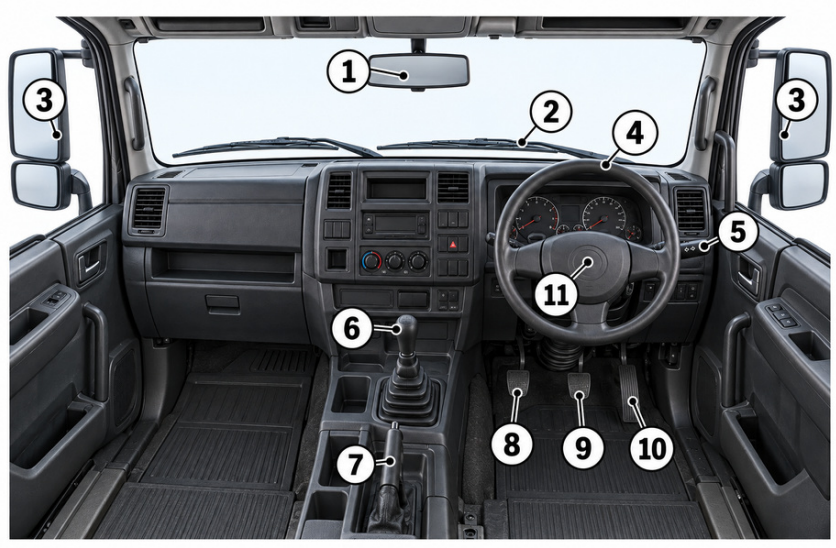
Hersiening: vind elke genommerde kontrole, verduidelik handrat- teenoor outomatiese pedale, onderskei diens- en parkeerremme en verbind waarneming, seine, sigbaarheid en ratwisseling met die regte kontroles. Pas die stopafstandtoestande op die volledige situasie toe.

Swaarvoertuigkontroles: handrat en outomaties

Herken die kajuit- en pedaaluitlegte van swaar voertuie en verduidelik die kontroles vir waarneming, manoeuvres, stop en stilhou.

Lees die diagram vanuit die bestuurder se posisie

Lees die swaarvoertuigdiagramme vanuit die bestuurdersitplek. Vergelyk die kajuitoorsig met die paneel- en pedaalillustrasies. Herken die groot buitetruspieëls, stuurkontroles en pedale aan hul funksies, nie deur 'n ligte motor se paneelvorm na te boots nie.

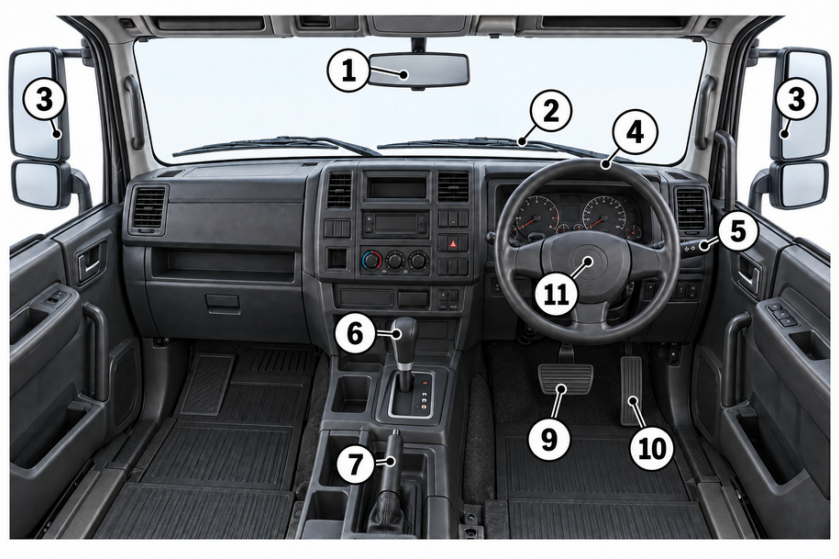

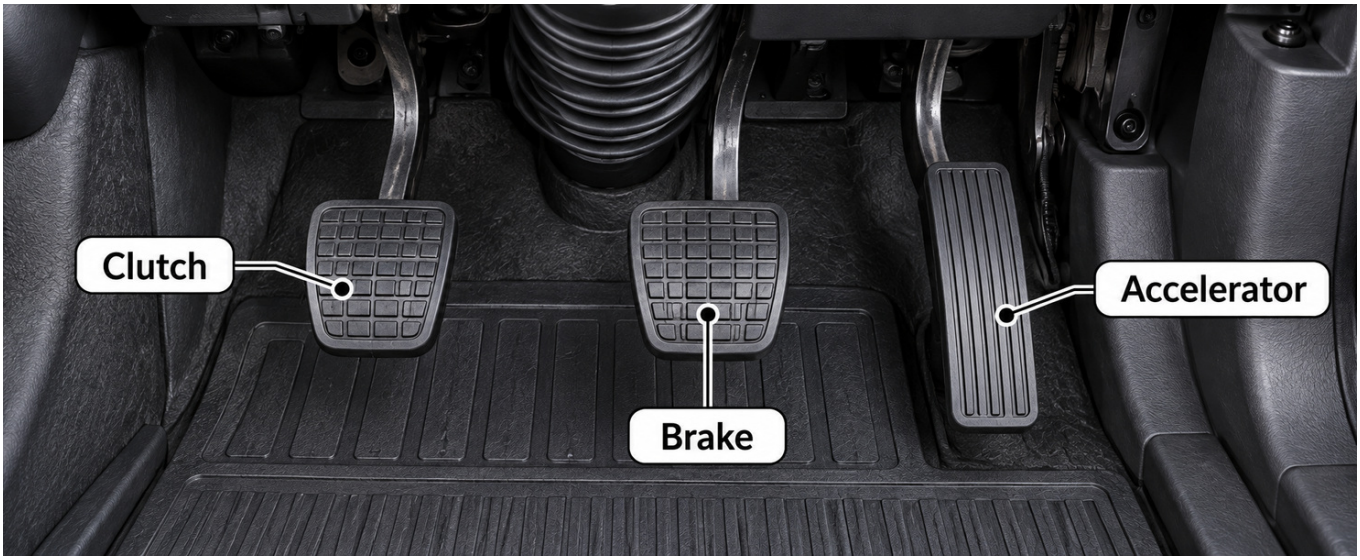
Vergelyk handrat- en outomatiese uitlegte

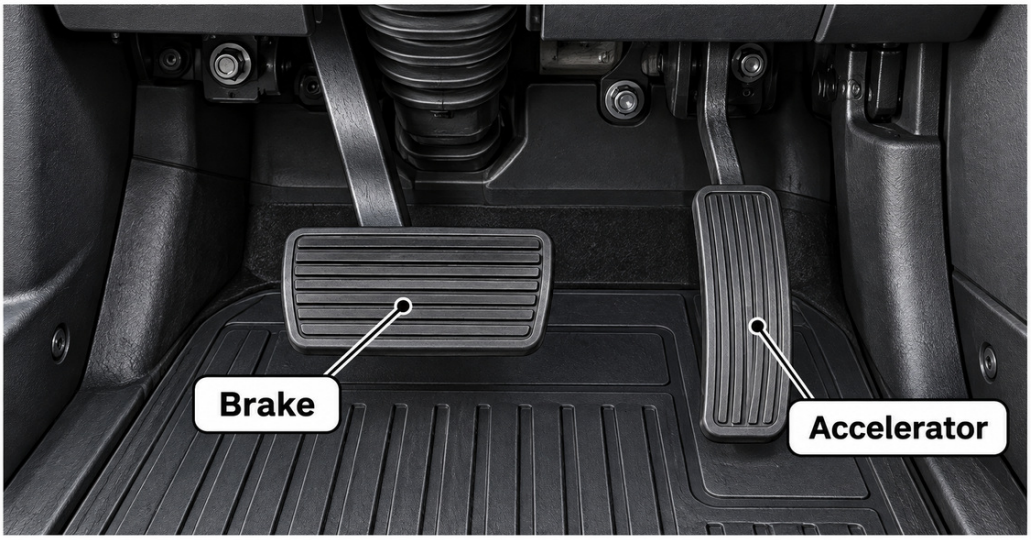
In die afgebeelde handratuitleg is die drie pedale koppelaar 8 links, rem 9 in die middel en versneller 10 regs. Rathefboom 6 en parkeerrem 7 is aparte kontroles. 'n Pedaal se posisie is nie sy funksie nie: leer albei.

Die outomatiese uitleg het rem 9 en versneller 10, maar geen koppelaarpedaal 8 nie. Sy ratkieser werk anders as 'n handrathefboom. Moenie 'n ontbrekende koppelaar by die diagram voeg bloot omdat die kontrolenommers van 7 na 9 spring nie.

Die swaar handratvoertuig se pedaalillustrasie toon koppelaar, rem en versneller; die outomatiese illustrasie toon net rem en versneller. Die bewaarde handleiding leer nie lugremdruktoetse, vertraagremme of 'n outomatiese ratkiesvolgorde nie. Daardie stelsels vereis eie voertuigspesifieke onderrig.

Die genommerde kontroles en hul funksies

- 1 - Middelste truspieël: neem verkeer agter jou deur die binnespieël waar.
- 2 - Ruitveër: maak die voorruit skoon, ook wanneer reën sigbaarheid verminder.
- 3 - Buitetruspieëls: neem verkeer agter en langs die voertuig waar; kies die regterspieël wanneer jy regs agter kyk.
- 4 - Stuurwiel: verander die voertuig se rigting.
- 5 - Rigtingwyserskakelaar: kommunikeer 'n voorgenome linker- of regterdraai of rigtingverandering.
- 6 - Rathefboom of ratkieser: kies die rat; 'n handratwisseling gebruik ook koppelaar 8.
- 7 - Parkeerrem: hou 'n geparkeerde voertuig stil.
- 8 - Koppelaar: help om 'n rat in 'n handratvoertuig in of uit te skakel; dit ontbreek in die outomatiese uitleg.
- 9 - Diensrem: die voetkontrole wat spoed verminder of die voertuig tot stilstand bring.
- 10 - Versneller: die voetkontrole wat spoed verhoog; dit is nie 'n handkontrole nie.
- 11 - Toeter: waarsku ander padgebruikers om 'n botsing te help vermy.

Ratwisseling en spoedbeheer

Die swaarvoertuigvoorbeeld identifiseer koppelaar 8 as hulp by ratwisseling en kombineer dit met rathefboom 6 wanneer 'n ander rat gekies word. Dit beteken nie dat die koppelaar alleen 'n rat kies nie. Versneller 10 is die aparte voetkontrole wat die bron vir die verhoging of verlaging van spoed identifiseer.

Stop, parkeer en 'n helling

Diensrem 9 vertraag of stop die swaar voertuig. Parkeerrem 7 verhoed dat 'n geparkeerde voertuig beweeg; die bron identifiseer ook 7 om terugrol te voorkom wanneer jy op 'n steil helling gestop het. Moenie versneller 10 in die plek van daardie houfunksie gebruik nie.

Die bron se swaarvoertuigvoorbeeld noem drie redes vir langer stopafstand: 'n nat pad, hoër spoed en 'n gelaaide voertuig. Al drie geld. Die herkenning van die regte rem beteken nie dat die voertuig onder alle omstandighede binne dieselfde afstand stop nie.

Waarneming, seine en rigtingverandering

Vir 'n voorgenome rigtingverandering groepeer die swaarvoertuigbron uitdruklik middelste spieël 1, buitetruspieëls 3 en rigtingwyser 5. Waarneming en sein is apart van stuur met wiel 4. 'n Rigtingwyser kan nie vasstel dat die pad vry is nie.

Vir 'n skerp draai in die handrat-swaar voertuig lys die bron 1, 3, 4, 6, 8, 9 en 10. Anders as die ligtevoertuigvoorbeeld sluit dit buitetruspieëls 3 uitdruklik in. Leer die waarnemings-, stuur-, rat- en spoedbeheerfunksies eerder as om die lys as gelyktydige handelinge te behandel.

Uitgewerkte situasies en hersiening

Voorbeeld: die swaar voertuig het op 'n steil helling gestop en mag nie terugrol nie. Die bron identifiseer parkeerrem 7 vir daardie houfunksie. Dit verskil van rem 9, die kontrole wat die bewegende voertuig vertraag het.

Voorbeeld: jy wil rigting verander in 'n gelaaide swaar voertuig. Identifiseer spieëls 1 en 3 en rigtingwyser 5 voordat jy stuurwiel 4 van die rat- en spoedkontroles onderskei. Die vrag is ook 'n rede om 'n langer stopafstand te verwag.

Hersiening: vergelyk albei swaarvoertuig-pedaaluitlegte; identifiseer hand- en voetkontroles; verduidelik spieël-en-rigtingwyserkombinasies, handratwisseling, stuur, stop en stilhou op 'n helling. Moenie aanneem dat alle swaar voertuie identiese toerusting het nie.

Bronne

Bronne nagegaan: 2026-10-16

Department of Transport - SA Learner Driver Manual: Vehicle Components and Controls (bladsye: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15)

https://www.natis.gov.za/images/learners/3_Vehicle_Controls_Manual_v100_Jun_2012.pdf

Lees aanlyn

Motorfietsonderdele en -kontroles
https://k53-app.co.za/af/study/code-1-vehicle-controls

Ligtevoertuigkontroles: handrat en outomaties
https://k53-app.co.za/af/study/code-2-vehicle-controls

Swaarvoertuigkontroles: handrat en outomaties
https://k53-app.co.za/af/study/code-3-vehicle-controls

K53 CLLT bied onafhanklike voorbereiding. Die oefenvrae en skerms is nie die amptelike toets of sy volledige vraebank nie, en oefenpunte kan nie waarborg dat jy die amptelike toets slaag nie.